

Nro. 20.

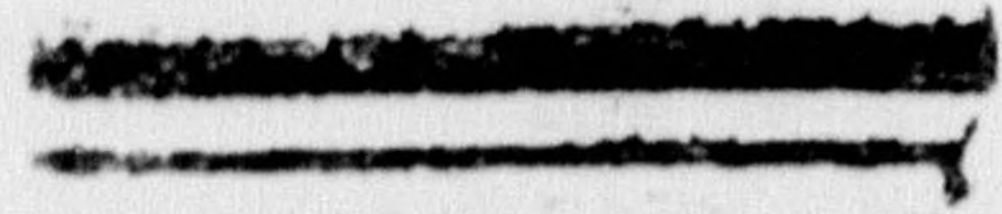
A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Septembernek 8-dik napján 1795.
esztendőben.*

B é c s.

R. Sz. Birodalombéli Gróf Széki Teleki József
Úr Ő Excellenciáját második korona örző-
vé tenni méltóztatta Fels. Urunk.

József Austriai fő hertzeg Magyar Országi Lo-
cumtenens ő hertzégységének Budára való meg hi-
vatására, mind Tek. N. Pest Vármegye, mind a'
Jászági és Kunsági N. districtusok egynéhány vá-
logatott Mágnásokból, és uraságból álló deputá-
tiót küldöttek ide fel. Az elsőbbek közül valók
vóltanak, Gróf Batthyán József György Ő Excel-
lenciája, Cs. Kir. komornyik, valóságos belső
Status Tanácsos, Tek. Nógrád Vármegyének fő
Ispánya, Gróf Széki Teleky József úr Ő Excellen-

tziája, fő Titzt. Nyitra-Szerdahelyi Szerdahelyi Gábor Váczi nagy Prépost a' Fels. Septemvirális Táblának birája, fel szenteltetett Tripolitánus Püspök, B. Fisser István Egri Kanonok, és Benó Teleki Apátor, B. Ortzy József, Gróf Károlyi József, Darvas Ferentz Consiliárius, és Tihányi Tamás Consiliárius, All-Ország Birája Ő Nagyságok; Tek. Szily József Consiliarius, Beleznay Samuel úr, Szent-Iványi Bonaventura úr a' Fels. királyi Helytarió Tanátsnál titoknok, Szalabéri Horváth Ferentz úr és Szabó János rú, Tek. Pest Vármegyének Fő Szolga-Birája, Titt. Boráros János Pest városának Erd. Birája, és Lászlószky József Budai Fő polgármester. A' Jászság és Kúnság részéről Tekintetes Boross Sándor Consiliarius úr a' Jászságnak és Kúnságnak Fő Kapitánya; a' Jászság részéről Titt. Dósa Antal úr Districtuális All-Jegyző, és Archivárius; a' Kis Kúnság részéről ifj. Illésy János úr Számvevő; a' Kis Kúnság részéről pedig Titt. Péter Ferentz úr a' Palatinális törvényes Táblának Assessora.

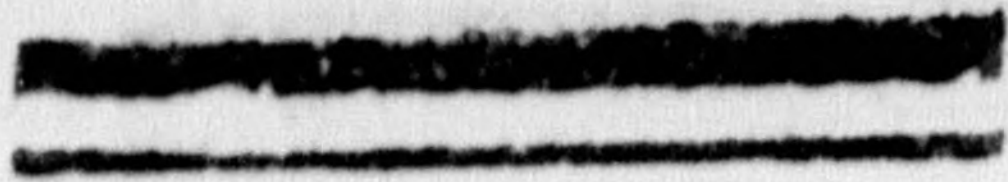
Az itten fel jegyeztetett Nagyságos és Tek. urak a' közelébb múlt Szombaton dél előtt 9 órakor fent nevezett Gróf Batthyán József György Ő Excellentiája szállására öszve gyűlvén, a' Fels. udvartól rendelt fényes hintókon 10 órakor a' Cs. Kir. várba bementek, holott leg először is a' Tek. Pest Vármegyei deputátusok botsátattak a' Fels. Császárhoz audientziára, a' ki előtt igen szép deák orátiót mondott fent nevezett Szerdahelyi püspök Ő Nagysága, mellyre hasonló tsinos deák orátiótskával felelt Fels. Urunk. Ezek ki jövén a' Jászsági és Kúnsági deputatus Urak botsátattak Ő Felsége eleibe, kiknek képekben Tek. Boross Sándor Consiliárius úr köszöntette meg Fels. Urunkat, egy rövid de az alkalmatossághoz szabott fontos és ékes beszéddel. Erre is deákúl válaszolt Ő Felsége. A' Fels. Császártól a' Fels. Császárnéhoz mentek a' nevezett deputatus urak, és Ő

Felségét is deák oratióval tisztelték meg, melyre Felséges Aszfzonyunk is deákul válaszolt. Innen *Jósef Locumtenens* Ő hertzezségéhez mentenek, meg tisztelték, és a' bé iktatásra, melly e' folyó hólnapnak 21-dik napján leszén *Buda* várában, meg hívták. Mind a' Fels. Császár, és Császárné, mind a' Fels. hertzeg különös kegyelmes-séget mutattak ezen hozzájuk küldetett deputátus urakhoz. — — Az említett napon *Pálffy Károly* Fő Kantzellárius Ő Excellentiája vendéglette meg a' nevezett urakat, vasárnap pedig önön magok Ő Cs. K. Felségek a' *Szépkúti* (*Schönbrunni*) Cs. Kir. nyári mulató palotában, holott *Locumtenens* Ő hertzezsége együtt ebédelt a' deputatus urakkal, és igen nyájasan beszélgetett velek.

Azt se halgassuk el, hogy a' múlt vasárnap lévén *Károly* fő hertzeg születésének emlékeztető napja, *Mária Kristina* fő hertzeg aszfzony és *Albert* hertzeg a' sziget kertben vendéglettek meg Ő királyi hertzezségét, estvére pedig meg világosították palotájokat, a' nélkül, hogy leg kevesebbet is tudott volna arról előre *Károly* fő hertzeg.

Háborús és Békesseges Környülmállások.

Nem régiben egyvalaki nagy jutalmat tett fel annak meg jutalmaztatására, a' ki ezen kérdésre: *Jobb e' Fr. Országra nézve, hogyha a' Ré-nus vize leszén a' határa, avagy nem?* Ezen problémára sok irások jöttek ki pro et contra. A' kik állatóképen feleltek arra, így okoskodtak: 1.) Ennél természetesebb határt nem tsinálhat magának a' Fr. respublika. 2.) Az el foglaltatott Német tartományokban sok Fr. emigránsok telepednének le, és mihelyt kedvező alkalmatosságot találának, azonnal fegyvert fognának a' Fr. respublika ellen, előbbi örökségeiknek vissza nyérése végett. 3.) Soha szünete nem lenne a' lakó-

sok között való nyughatatlanságnak. 4.) A' Prussiai király is számos hadi népet tartana a' Rénuson túl fekvő tartományaiban, úgymint a' *Meursi, Kliviai, és Geldriai* hertzogségekben, és midőn senki nem is vélné, akkor ütne bé a' Batáviai republikába, 's akkor nyomná el annak új constitutióját, és mostani szabadságát. 5.) A' Rénuson túl fekvő Német tartományok termékenyek lévén, nagyon használhatnak a' Frantzia republikának. 6.) Soha se lenne a' Frantzia republikának azoknak bírása nélkül állandó békessége.

A' kik tagadóképen irtanak következő okokkal támogatták állatásokat: a). Felettébb öregbülne a' Fr. republika azon Német Országi tartományoknak meg tartása által, és így rövid idő múlva magától ölzve düllene. 6.) Az egész Európát fel ingerlené maga ellen. c). Mivel természetes antipathia vagyon a' Német és Frantzia nemzetek közt: lehetetlen volna e' két nemzetnek egymással meg egyező egészízet tsinálni. d). A' Német Birodalom constitutiója, 's nevezetesen a' *Westfáliai* békességnek világos tzikkelyei ellen mivelne a' Fr. nemzet, mellynek állandó megmaradásáért 1648 dik esztendőben *XIV Lajos* Fr. király is jót állott. e) Egynéhány egyházi és világi Fejedelmek meg folytatnának törvényes jussaiktól, és jövedelmeiktől.

Egy Aug. 22-dikén költ *Fraukfurti* levélből ezeket olvassuk: A' Cs. Kir. seregek *Wurmser* Feldmarsál vezérlése alatt a' Rénuson által menni készülnek. Néhány nappal ennekelötte itt voltak a' *Thionwillei Merlin, Reubell, és Richard* Fr. nemzeti képviselők, és a' Conventnek a' békesség eránt való maga végső meghatározását által adták *B. Hardenberg* Prussus ministernek. — Ez a' tudós minister egy olly promemoriát adott a' *Báselbe* lévő Fr. ministernek *Barthelemy* úrnak, mellyet méltán remek munkának lehet mondani,

Ezen irásban sarkalatos okokkal meg mutogatta a' Német Birodalom el foglaltatott tartományai, és az Austriai Belgium vízfsza adatásoknak szükségességét.

Kolóniából Aug. 13-dikán. Szüntelen való készületeket tétetnek a' Frantziák a' Rénus vizén való által költözésre, ezen folyó viznek partyán elkezdett sántzoknak készítése kettős erővel folytatik, és a' melly lakos magát a' munka alól kivonnyá, két katoná küldetik a' hazához executióra, és két forintot fizet egy nap magáért. *Mühlheim* környékén vége hófzsza nints a' tábori sántoroknak. A' *Wéseli* levelek is hasonló hangon beszélnek, és egy formán erősítik, hogy *Urdingen* környékén szándékozzanak a' Frantziák a' Rénuson által jönni. Ellenben az Austriai seregek is semmit el nem múlatnak az ellenség által jövetelének meg akadályoztatásában. — — — — — *Moguntziában* 14 napi áhítatosság rendeltetett a' békesség traktának szerentsés kimeneteléért, melly áhétatosság Aug. 16-dikán kezdődött el az oda való templomokban.

Duisburgból Aug. 22-dikén. Tegnapelőtt (Aug. 20-dikán) sok hordó akovita és pálinka vitetett a' Fr. táborba az által menendő katonáknak meg részegítésekre. Tegnap egy Franczia fő strázsamester hozzánk jöven, a' várason felül való Prussus határokról értekezett kommandánsunktól, ne hogy a' békesség ellen által hágják azokat. A' mi pattantyúsaink az első lármára készen lenni és határainkra menni parantsoltattak. A' Cs. K. seregek is (így szóll továbbá ez a' *Duisburgi* levél. *Duisburg* a' Prussiai királyhoz tartozó *Westfáliai* váras) részekről ollyatén rendeléseket tettek, a' mellyekből azt lehet ki húzni, hogyha a' kért kedő Frantziák hozzá fognak az által költözéshez, nagy vérontás nélkül végbe nem viszik, és kevés marad életben az által jönni szándékoz^ó avantgy-

déből. A' *Kayserswert* környékén le telepedett Cs. Kir. armádia 40000 főre szaporodott 's több-
nire Csehekből, Magyarokból, Erdélyiekből, és
Horváth Országiakból áll — *Mühlheimtől* fogva
Urdingenig rettentő sántzok és battériák készitet-
nek. Közönségesen felettébb munkás és fárada-
hatatlan Gróf *Wartensleben* hadi Tármeester a' reá
bizatott dolognak végbe vitelében.

Moguntziából Aug. 30-dikán. A' múlt éjjel
rajta ütöttek a' Frantziák az álomba merült veres
köpönyeges Szerviai szabad seregből való vigyá-
zó katonákra, visszsa nyomták a' *Weisenau* előtt
állott forpostokat, és egészlen a' faluig mentek bé.
A' csajkisták kemény tüzet adtak reájok a' *Rénus-
ról*, 's kevés idő alatt visszsa üzték őket. Mind
a' Frantziák, mind a' veres köpönyegesek közül so-
kan maradtak a' tsata piatzon, az útólsóbbak kö-
zül egynéhányan fogságba is estek, A' meg se-
besítettek között vólt a' vár kommandánsának ad-
jutánsa *Weinbotter* fő strázsamester is, a' ki
olly veszedelmes sebet kapott a' vállán, hogy
keves reménység vagyon életéhez. Ezen alkal-
matossággal igen nagy lárma esett, és az egész
Hechsheimeri hegy dugva vólt Frantziásággal;
már most nagy tsendesség vagyon.

Nagy Britannia.

A' királyi familia Aug. 10-dikén *Weymouth-
ba* ment. *Pith* minister erőssen sürgeti a' Fran-
tziákkal való meg békéllést, és hogy mind ezen
tzellyát könnyebben elérhesse, mind magát ment-
hetőbbé tehesse a' nemzet előtt, minél előbb ösz-
ve akarja a' Parlamentomot gyűjteni. Más rész-
ről a' Spanyolokkal való hadakozástól is tart, a'
kik az *Utrecht*i békességnek világos pontya ellen
a' Sz. *Domonkos* szigetének hozzájuk tartozott ré-
szét a' Frantziáknak által engedték.

Néhány *Londoni* levelek beszélik, hogy *Pith* minister, *Dundas*, és *Lord Grenville* el kerühetetlenül szükségesnek lenni itélik a' békességet; ellenben *Porland* hertzeg és mások, a' kik ennekelőtte leginkább halgattak *Fox* úr után, már most legjobban sürgetik a' hadakozásnak folytatását. Sőt azt is mondgyák, hogy a' békesség szerzésének dolga *Fox* úrra bizattassék; de tartanak attól, hogy magára nem válallya, félvén, hogyha káros békességet talál kötni, egészlen reá háramlik a' nemzetnek haragja. Az Amérikába indúlt 15 ezer emberből álló sereg után ismét 10 ezer ember fog küldetni. — A' Britanniai kikötő helyekbe bément Spanyol hajók, mellyek eleséggel, és munizióval vóltanak meg terheltetve, le árestáltattak. A' *Madrittban* lévő Anglus követ *Gr. Butte* nem kedvelvén a' Spanyoloknak maga iránt való indúlatyát, víza kéredzett.

Harvey Real-Admirális 7 linea hajókkal indúlt ki a' *Portsmouthi* kikötő helyből Aug. 18-ikán *Lord Bridport* admirálisnak fel segéllésére, a' ki még most is a' *Quiberon* körül való tengerben úszik. Noha a' *Quiberoni* expeditiónak nem vólt reménylett sikere mindazonáltal még most is az a' szándék, hogy másutt is ki szállhassanak az emigránsok, és öszvetsatolván magokat *Charette* Generálissal egy jó fordítást tehessenek a' Frantziák szerentséjén, a' melly végre egynéhány regementek bizattak *Doyle* Generálisra, hogy próbát tegyen a' *Nermoutier* nevű szigetnek el vételében (*Nermoutier* vagy *Noirmoutier*, deákúl *Nigrum monasterium*, a' *Gasconi* tengerben fekvő és *Conde* hertzeghez tartozó kis szigetetske); mellyben hogyha boldogúlhatna, úgy osztán a' *Monsieur* t. i. az *Artésiai* Gróf is a' Rojalistákból és emigránsokból álló armádiával Fr. Országnak szivébe menne. *Tintiniac* Generális, a' ki nem régiben *Londonba* vólt segítséget kérni a' *Wendei* Chouánsoknak, meg hólt azon sebében, a' melly a' respub.

likánusokkal való véres tsatában rajta esett, és már most egy Chouáns tisztre bízott az ő kis ármádiájának kormányozása. Azok az emigránsok és Rojalisták, a' kik a' *Quiberoni* szerentsétlen ütközetből ki menekedvén az Anglus hajókra vonták magokat mintegy 1500-an, még most is a' *Houád* szigetben vagynak, és nagy szükséget látnak, semmi egyéb eleségek nem lévén annál, a' mit az Angliai escadre küld nékik ottan ottan. A' *Belle-Isle* nevű Fr. szigetetske, mellyet néhány hetektől fogva zárva tartanak az Aglus hajók, még most is erőssen tartya magát, és mivel bőv aratása vólt, kevés reménység vagyon éhség által lehető meg vétetéséhez.

A' *Wallisi* hertzeg *Portsmouthba* ment Aug. 17-dikén az Artésiai Grófnak látogatására, a' kitől lett el válásakor annak fiát magával el vitte. Éppen most olvassuk egy *Londoni* magános levélből, hogy az *Artésiai* Gróf egy *Jáson* nevű 44 ágyús hajóra ülven, ki ment a' *Spitheadi* kikötő helyből, de hová hová nem, bizonytalan. Öregbik fia, az *Angoulemei* hertzeg Lord *Mojra* mellett maradt. *Hotham* admirális flottájához 12 segítő linea hajó küldetett.

*Sheffiel*t várasának lakosai közül 10 ezeren nyújtottak bé a' királynak egy esedező levelet, a' békességnek meg nyerése végett. Ezen levél ilyetén módon vólt iratva: "Felséges király! Mi Felségednek hív jobbágyai azon mélységes tisztelettel járúlunk Felségednek királyi trónusához, a' mellyel tartozik a' Britanniai nemzet édes attyának. Hanem kérésünknek igasságos vólta által bátorságosokká tétetvén hathatóképen kérjük Felségedet, hogy minden jussait szedgye öfzve a' békesség jó teteményeinek minél előbb való vizsgálta térítésére. Hogyha békességet fog nekünk Felséged adni, magától fog a' bövség következni; ellenben, hogyha tovább is folytattatik ez a'

pusztító hadakozás, más szerentsétlenségeken kívül, mellyekkel bennünket meg tetézt a' háború, az éhel halástól is rettegünk. Érzettük ezeket a' szerentsétlenségeket; sőt még most is érezzük, de reményljük, hogy Felséged kegyelmes közbenjárása nem engedi továbbá azokat éreznünk. Minden kereskedésünk semmivé tétetett, munkáinknak bére alább szállítatott, éhen kell meghalni familiáinknak. Egyedül Felséged királyi trónusánál vagy on menedék helyünk; békességért, és kenyérért esedezünk. Hogyha a' békességért való alázatos esedezésünket a' háborúnak menydörgései meg nem fojtyák Felségedben, lehetetlen, hogy minékünk, kenyérért esedezőknél Felséged, mint a' nemzetnek édes atya, kenyér helyett köveket adgyon. A' kegyelemnek és békességnek Istene hajtsa Felséged szivét kérésünknek meg hallására, és mindenkor védelmezze Felségedet, és Felséged felséges hazát.,,

A' Nagy Britanniával közelebb szerzett kereskedésbéli traktában nem minden tartományai egyeztenek meg az Amérikai szabad respublikának.

- 1.) Meg egyeztenek *Massachutsbay*, *Rhode Island*, *Connecticut*, *New-Jersey*, *Pensylvánia*, *Delaware*, és *Maryland*.
- 2.) *Nord-Carolina* és *Virginia*, mellyeknek népessége 1 millió 141361 lélekre megyen, egyenlőképen ellene mondottak. —
- 3.) *Neu-Hempshire*, *Vermont*, *Neu-York*, *Kentucky*, *Süd-Carolina* és *Georgia* pedig rész szerént bé vették, rész szerént pedig meg vetették.

A' N. Britanniai *Admiralitás*, az az, a' tengeri dolgokra ügyelő gyülekezet tudtára adatta a' *Német Tengerben* komandérozó *Duncas* Admirálisnak Aug. 7-dikén, hogy egy 12 linea hajóból és 16 fregattéből álló Hollandiai flotta jelent legyen még azon tengerben. Egszersmind a' Londoni kikötő helyben lévő Orosz flottának meg parantsolta, hogy készüllyék a' kimenetelre, *Hervay* Admirális 7 linea hajóval indúlt ki *Portsmouthból*.

A' belső dolgokra ügyelő Státus titoknok *Portland* hertzeg arról tudósítatott Aug. 18-dikán, hogy a' kenyérnek drágasága miatt rettentő zenebona támadott annakelőtte egy nappal *Caernarvonban*, mellynek le tsendesítésére elegendő nem lévén az ott vólt katonaság, a' *Yorki* hertzeg, mint Nagy Britanniának Generalissimusa, egynéhány lovas regementeket parantsolt oda menni.

Egy Londoni gazdag pénzváltónak éjjeljáró (noctámbulus) fia, a' múlt hólnapnak közepe táján, éjjel le ugrott édes atya hazának padlásáról, 's öfzve törte magát. Észre vévén a' testvére bátyjának esetét, ki ugrott ágyából, és egy ingben futosván az úttzán, sebgyógyító orvost keresett, hanem ő is olly nagyot esett a' setétben, hogy fél hóltan vitetett atya házához. Illyenképen egyszerre kettős szerentsétlenség érdeklette szüleinek házát.

Frantzia Ország.

Az alsó *Rénusi* ármádiához küldetett nemzeti képviselő *Dubois* azt irta Aug. 14-dikén a' Conventnek, hogy a' *Sambrei*, és *Móseli* egyesült ármádia nagy ágyú harsogások közt innepelte meg Aug. 10-dik napját, és ugyan akkor újjobban meg esküttek a' vitézek fegyvereikre, hogy ők utolsó tsepp vérekig készek lesznek a' Fr. republikának állandóságáért hadakozni. Ezt is hozzá tette a' nevezett képviselő irásához, hogy nem sokára újjabb győzödelmekről fogja a' Conventet tudósítani; hogy a' Fr. vitézi seregeket a' ditsőséges békességnek édes reménységével, és hofzfas munkáiknak -s nyomorúságaiknak méltó megjutalmaztatásával biztatta.

Az *Alpesi* Fr. ármádiának fő vezérje által Aug. 6 dikán küldött tudósítást, mellyben az egyesült Austriai, és Pedemonti seregekkel való

tsatazásáról tett jelentést, az Aug. 25-dikén tartott gyűlésben olvastatta fel a' Közjóra ügyelő Commissió. Egy közönséges levél szerént az Olasz Országi Fr. armádiának kormánya elvétellett *Kellermann* Generálistól, és *Scherer* Generálisnak adatott által. Ez a' közönséges levél beszéli azt is, hogy *Reubell* Basileába küldetett, a' Felséges Császárral, és N. Britanniával való békességnek elközlésére.

A' *Nantesbe* küldetett nemzeti képviselők következendő manifestumot hirdettek ki a' *Brestiai* és *Cherbourgi* kikötő helyekben lévő armádiáknál: "Polgárok! úgy hallottuk, hogy néhány rossz indulatú vagy rosszszúl tudósítatott emberek azt hirtelték, és szórták ki a' Publicum előtt, hogy a' *Quiberoni* fél szigetet visszafoglalt respublikánusi armádiák, és a' fogságba esett emigránsok, és *Chouánsok* egymás közt kapitulatióra mentenek; sőt azt is merik mondani, hogy az utólsóbbak mind addig le nem tették fegyvereiket, valameddig az elsőbbek tökéletes pardont nem ígértek nékik. Kötelesek vagyunk ezen hazugságot meg táfolni. Olvassátok meg azon katonai commissiókhoz, mellyekre biztuk az elfogattaknak meg sententziáztatásokat, küldött jelentéseinket, meg láttyátok a' dolognak valóságát. Ti pedig, a' kik hijában erőlködtök a' contra revolutiónak fel állítására, és gyözedelmeinknek szemtelen otsárlásaitok által való el óltására, bosszonkodgyatok, hogy szemeitek előtt vagynak azon köfsziklák, a' mellyeken a' ti planumaitok és erőlködéseitek hajó törést szenvedtek. — *Nantesben* Aug. 4-dikén a' Frantzia respublikának 3-dik elzendejében.

Nantes várasát még most is zárva tartják, és tsaknem éhel halásra juttattják a' *Chouánsok*; a' respublikánus seregeket kék truppoknak nevezik; *Lamballében* egy *Chouán* tulajdon fiát

agyon lötte azért, hogy kék felső köntöst vett magára. *Segrében* ismét 80 patrióta katonákat, öldöstek meg.

Egy Aug. 6 dikán költ *Rennesi* levél ekként panaszolkodik: "A' mi környékeinkből való tudósításokban kevés gyönyörűségünk vagyon, a' Chouánsoknak hatalmok felettébb meg nevedett, sok K. Britanniai városokban bé rohanván nagy hadi sattsot húztanak a' lakosokon, 's azzal tovább mentek; egy decás alatt 150 embernél többet öltenek meg — fő kvártélyok a' *Nantesi* Ország úttya mellett nagy *Fougereyben* vagyon. — Minden környékről sok embert gyűjtenek magokhoz erőszak és fenyegetés által, 's úgy láttzik, hogy városunk ellen tették fel a' tzejt. — Sz. *Málóból* is azt írják, hogy még most is azon kikötő hely előtt ólalkodik az Anglus flotta, és hogy oda nem mezsze nagy mozdulásokat tettek a' Chouánsok, hanem egynéhány izben meg verettek.

Nagyon bosszszonkodnak a' Fr. patrióták hogy még most sem nyughatnak az Anglusok, hanem hol egy hol más helyett próbálnak a' Fr. földre ki szállani. Aug. 15-ikén az a' hir ment *Párisba*, hogy egynéhány ezer Anglusok ki szállottak az *Orleoni* szigetbe. (ez a' sziget az *Orleánsi* herczegségben fekszik, a' *Seintongei* partoktól két mélföldnire, melynek kerülete két Fr. mélföld, és 12 ezer lakosa vagyon). Miképen, és kiknek segítségével vitték ezt végbe, nem tudatik; elég az ahoz, hogyha igaz ez a' hir, rosz következtései lehetnek a' Frantziákra nézve, mivel ottan mind *Charette* Generálissal, mind a' Chouánsokkal könnyen öszve tsatolhatták magokat az Anglusok, és emigránsok. E' történetnek valóságáról harmadnappal annakutánna a' Közjóra ügyelő Commissió is bizonyos tudósítást vett, 's legottan rendelkezést tétetett az ellenség fel tételének meg akadályoztatására.

Mársilia várasa egy igen fontos esedező levelet küldött a' Conventnek, mellynek 60000 ember írta a' nevét alája. Mindnyájan azt kívánják, hogy minél előbb állitassék fel az új constitutió, és szereztessek közönséges békesség, más-ként végső pusztulásra jut Fr. Ország. A' többi közt ekként fejezik ki magokat esedező levelekben; "Mit használnak, *úgymond*, a' Frantziának a' sok győzödelmek, ha Fr. Ország fel nem támad sirjából? Mit használ az élet szerentse, tsendesség és békesség nélkül? békesség nélkül lehetetlen nekünk szerentséssékké lennünk! 's a' t.

Lyonból illyetén értelmű levél küldetett *Párisba* Aug. 16-dik napján: "A' mi osztályunkban, és a' *Ligeris* folyó vizének felső környékén végbevitetett úndok kegyetlenségek, mellyeknek szerző okai még most is büntetetlenül vagynak, még jobban fel ingerlik a' lakosokat. *Chevrieresben* nagy zenebona vólt Aug. 10-dikén, a' nép fejei zászlót ütött ki, *XVIII Lajos* hivségére eskütt, fejei kokárdákat osztogatott ki, 's ekként kiáltozott az útzákon. *Vesszen el a' Convent! Vesszen el a' respublika!* Az első requisitióbéli desertorokat a' fejei zászló alá gyűjtötték, hanem tsak ugyan letsendesitettek a' zenebonáskodók. Az *Oberoni* szigetben ki szállott Anglusok és emigránsok ellen *Canclaux* vezér, és *Kamuel's Grouchy* brigadéros Generálisok küldettek. — *Marsiliában*, és *Avignonban* is nagy zenebona vólt, mellynek inditói azon igyekeztenek, hogy a' tömlötzökben lévő Terroristákat ki szabadithassák.

Leg közelébb azt végzette a' Convent a' Közjóra ügyelő Commissiónak javaslásából, hogy az Anglusok ellen sok rabló hajók készitessenek ki. A' mi tengeri erőnknek mostani állapottyában, *így szóllott Defermont* a' Conventben, leg jobb nekünk az Anglusok ellen *kaper* vagy rabló hajókkal hadakoznunk, mellyekkel tengeri keres-

kedésünket védelmezzük, a' kevély Brittusokat meg alázzuk, 's kolóniáikat öfzve rontyuk. — Mellyre nézve minden elszökött matrósoknak közönséges pardon ígértetett, hogyha egy hólnap alatt a' respublika hajóira, és a' rabló hajókra vizsgálza fognak térni.

Aug. 11-dikén határozta meg a' Convent a' Párisi politzia commissiónak fel állítását, melly három tagokból álló lesz, különös színű köntöst fog viselni, 's mindeniknek 12 ezer livra eszteni-dei fizetése lesz. Ezeket a' Convent nevezi ki egyenesen, a' közbátorságra ügyelő Commissió igazgatásától függőnek, minden politzia tárgyakat igazgatnak, az alattok valókat ők rendelik ki, és a' közönséges tsendességnek fenn tartására fegyveres erőt is kérhetnek, a' midőn a' szükség kívánni fogja.

Egy valaki azt javasolta nem régiben a' Conventnek, hogy a' respublika ezüst pénzeinek egyik oldalára *Herkulesnek* a' képe és ezen szók: *szabadtság és egyenlőség*, metzetessenek ki; a' másik oldalára pedig egy borostyán koszorú ezen felül irással: *Fr. respublika*. Az arany pénzeknek egyik oldalára a' békességnek oszlopa 's ezen szók veretessenek: *békesség és bővség*, a' másik oldalára pedig egy olaj ágból való koszorú ezen igéssel: *Fr. respublika*.

A' *Tuloni* flotta Jul. 29-dikén tért azon kikötő helybe vizsgálza, a' melly alkalmatossággal, hogy újjabb zenebona ne támadgyon a' fogságban ülő Jakobinusok miatt, 26 szekereken küldettek Marsiliába. Onnan lett el küldetések előtt való nap próbát tettek ugyan követőik a' fogságból való ki szabadításokra; hanem világossan ki mondotta *Rouhiher* nemzeti képviselő, hogy ő nem úgy fog velek bánni mint egy előbbi collegája, a' ki hasonló esetben magát föbe lötte; hanem ő maga

lővi azt agyon, a' ki leg először kényszeríteni fogja ötet a' Convent decretumainak meg törésére. Egyszermind bé záratván a' városnak kapuit minden házakat meg vizsgálta, és mintegy 600 gyanús személyeket fogatott el.

A' *Legendre*, *Stael* Báróné ellen mondott goromba beszédén annyira meg indultak a' *Párisban* lévő külső udvaroknak ministerjei, hogy mingyárt egy officiális notát akartak ellene a' Conventnek bé adni; hanem végtére azt végzették magok közt, hogy a' goromba embernek goromba beszédjét magával együtt meg kell utálni, 's el halgatni.

Német Birodalom.

Manhejmből Aug. 19-dikén. A' Választó Fejedelem engedelmet adott a' *Rénus* bal partyán fekvő tartományaiból ki költözteknek a' honnyaikba való visszafizetésre; sőt arra is, hogy magokkal annyi házi butorokat, és több efféléket vihesenek, a' mennyi kívántatik házi gazdálkodásokra. A' *Rénus* mellett lévő sántzba fekvő Fr. tisztek azt beszéllették hid mesterünknek, hogyha még eddig meg nints is, de igen közel vagyon a' Német Birodalomnak Fr. republikával való meg békélése. Szemben tűnő dolog, hogy a' 8 decas után bé vinni parantsoltatott földnek gyümölcstét most 24 óra alatt kívánnyák magoknak le fizettetni.

Kolóniából Aug. 18-dikán. Éppen most gyűjtett öfzve rendkívül a' város magistrátusa, és a' 24 személyekből álló Tanáts, a' kiknek azt terjesztette *Meinárt* Fr. nemzeti képviselő szemeik eleibe, hogy két millió livrát adgyanak néki költsön, és 24 óra alatt ki is szerezzék. Nem tudgyuk (így szól a' Kolóniai tudósító) mitsoda úton módon telly esíthetik előjáróink kérését.

Elegyes Történetek.

Most már minden ember három fertály font kenyeret kap *Párisban*. Az életnek arra is annyira le szállott a' tartományokban, hogy két mázsa, és 15 font rozs lisztet 2 forinton és 16 krajtzáron meg lehet venni. *Montmorency* hertzeg, a' ki az első nationális gyűlésben a' nemesi rangnak el törlését javasolta, több honnyáiból ki költözött barátival együtt Frantzia Országba vissza ment. A' *Mechliniai* ki költözött Érsek is vissza ment *Austriai Belgiomba*. — A' *Kurlandiai* hertzeg *Berlinbe* váratik. — A' *Londoni* kabinet még most is olly fel tétellel vagyon, hogy a' Frantziák által győzesse meg a' Frantziákat, és mindenütt akadályoztassa az ellenségnek oda való vételét. — Gróf *Moirát* a' Szent Domonkoszigetének azon része ellen akarja küldeni, mellyet a' Frantziáknak adtanak a' Spanyolok. Az Angliai kikötő helyekben le arestáltatott Spanyol hajókon lévő portékákat el adatta a' fő kormányfő, melly ellen egy promemóriát adott bé a' Londonban lévő Spanyol követ.

J e l e n t é s.

Postról Aug. 27-dikén: — „A' *Keresztény Vallástétel* titulus alatt közre botsáttatott szörnyű rágalmozásoknak megtzáfolása ki jött már itt nyomtatásban. Árultatik a' *Pesti* Apátzák' *Concionátoránál* T. *Walter* Leopold úrnál egy R. forinton. Szüntelenvaló ditsérője ezen munkának *Nagyvárad* Kanonok és Királyi Könyvvissgáló Fő Tiszt. *Rietaller* úr, nevezvén annak Tudós Szerzőjét második *Bosvetnek* (kihez foghatót meg ez a' Század nem látott.)

A' PALATINUSON VALÓ SIRALMA

A'

MAGYAR NEMZETNEK

Azt véled é, a' midőn így siránkozom, hogy talám
 A' bal sors játéka öntött véletlen forrót alám,
 Avagy tsak, hogy meg lesz, a' mit az Isten végez, és e'
 Lehetett én felőlem is örökös végezése?
 Az igaz, hogy hatalmas Úr, a' mindenható azzal,
 Ha néha öszve keveri a' tisztát is a' gázzal,
 Hatalmas, mert mindent önnön erejével mivele
 És azért, mint sajátjával szabadossan bán vele;
 De távól légyen, valaki úgy ne vegye szavammat,
 Mintha ezzel szándékoznám igazítani magamat.

Én oda éppen nem tzelzok, és nem is azért kérdem,
 Mert tudom, hogy Isten előtt nintsen nemzeti
 érdem,

Talám hát haragja, avagy tett bűneimnek soka
 Lehetett e' gyászt öltözött állapotomnak oka?
 Azt se gondold, akár ki légy, mivel tsak én is szinte
 Olyan vagyok, az egy élő Istenre nézve
 mint te.

Ha a' bűnt veszlük kérdésbe, és azt vetjük a' fontba
 Egyik ember éppen olyan, mint a' másik a'
 pontba.

Más lehet hát az Istennek ebbe is a' menése
 Jóllehet bűn az embernek a' leg kissebb lépése.

O' igaz, és az is igaz, hogy ő a' bűnt gyűlöli
 De azért egyszerre mindgyárt az embert meg
 nem öli,

Sőt tudgyuk azt is, hogy (mivel parantsol az
 idővel),
 Gyakorta jóra fordittyá a' roszszat is idővel.

Néha el nézi 's el hagyja az embert egy kevesett
 És éppen ez az, a' mi most én rajtam is meg
 esett.

Ő akarta és engedte, de nem büntetés képpen
 Azt is, hogy én siránkozzam, 's keseregjek
 ekképpen.

Külömben, ha az Istennek körül nézem törvény-
 nyét
 Szeretett engem is, mint más akármelly te-
 remtményét

Mert ugyan is, ha a' régi történetek könyv tárja
 Jót tart, 's elmém az azokba meg irtakat el
 járja,

Engem ama masok felett tündöklő Scytha nemzet
 Erdem szerző virtusinak fenn tartására nem-
 zett,

Kész óltalmam vólt szüntelen a' magasságos égbe
 E' meg aggott nagy világot fenn tartó felső-
 ségbe.

És ha juttatta Ábrahám maradékát végtére
 A' téjjel, és mézzel folyó Kánaánnak földére
 Én a' Mæotis tavába folyó Tanais vizét
 Altal gázolván kóstóltam a' Duna 's Tifza
 izét

A' hol a' tejnél táplálóbb, és a' tifza szin méznél
 Még most is akarki sokkal édesebb földet
 néznél,

Itt a' fő Gondviselőnek kegyes karjai között
 Eggyik óhajtott szerentsém a' másikba ütkö-
 zött

Meg esett ugyan az is, hogy ottan ottan mig éltem
 Sok kedves óráim között kedvetlent is szem-
 léltem

De, óh Idők! óh természet! óh minden Égi Jelek!
 Óh kezdettől fogva folyó nappalok, és éjje-
 lek

Ti a' világgal egy idős teremtések, 's az ebben
 Meg történt esetek felül a' leg hitelesebben
 Tudósítható eszközök! szóllitlak benneteket
 Mondjátok meg igazságra, kényszerítlek tite-
 ket,

Vólt e' oly szomorú eset, és oly keserű falat
Valamelly nemzetre mérve, mint reám az ég
alatt?

Válalt e' a' Mercurius az Istennek szavára
Ennél szivet sebesítőbb követséget magára?
Nem képes, hogy egy érzékeny lélek magát meg
győzze

Bár Természet ellen való indulatit kettőzze
SANDOR LEOPOLD nints többé! vérzik a' szivem
belől

E' hirt halván, egy olyan vólt Nádor-Ispá-
nyom felől

Kinek, ha emberi módon szabad szólni 's itélni,
Még harmadfél annyi időt lehetett volna élni
Kibe a' Nemzet meg nyugodt, 's mind ekkorig
alatta

A' tellyes meg elégedés gyümöltseit aratta
Kit Felséges Attya hagyván személlények mássává
Isten 's maga után tette Országom átlássává
Kinek fiatal ideje, már egy meg élemedett
És öfzibe tsavarodott elmével vetekedett.

Ki nemzetem ditsőségét a' mint szivén viselte
Egy halált nem szenvedhető méltóságra emelte.
Közép úton járt a' lágyság és a' keménység kö-
zött

Sem egyikbe sem másikba soha meg nem üt-
között

Az élő és irott törvény lévén sinór mértéke
Tökéltetes vólt mindenkor az ő itélő-széke
Mint Biró az ártatlannak igaz ügyét fel vette
Mint Isten képe a' bünért, a' bün tévőt bün-
tette

Az alatta valóihoz egyrül egyre mind végig
Le erefzkedni tudott az illő egyenlőségig
Nemes szive a' sok vállán fekvő gondok terhének
Közötte is sok jeleit adta munkás Lelkének.
A' szép tudományoknak vólt egy olyan Mæce-
nássa

Kinek ez öltő időbe nem született még mássa

A' szelídség és nyájasság mézzét tsepegő nyelve
Kettős mértékbe vólt benne Istentől meg szentelve

Egy szóval mondván, ez róla mindenek ítélete.
Tükörül vólt Nemzetemnek az ő példás élete
Óh bizony hát, ha így vagyon, a' mit szóllok felőle
Rám nézve méltó bánat származhatott belőle.

SANDOR LEOPOLD nints többé! hát már tölem
el vált a'

Kinek éltébe nemzetem bölldogságát fundálta?
El vált igen is, de a' mint meg kóstolta a' halált,
Újjabb és örökké tartó élet vizére talált

A' hová ez által jutott, úgy a' mint vagyon éppen
Lehetetlen le rajzolni elegendőképpen:
Ottan minden épületek eleven gyöngyből vannak
Arannyal vertek a' házak, 's a'ztali fénylnek
annak

Merő drága kö mindene az egész alkotmánynak
Sár aranyból a' városok, 's útjai valahány-
nak,

Nem iszapos, nem szemetes, melytől pestises lenne
A' meleg nyár, a' hideg tél nem uralkodik
benne.

A' hely egy örökké tartó tavasz színbe öltözött
A' mindennemű jó szagú rósa virágok között,
Hó szint mutat a' lilium, sárgitt az igaz sáfrány
A' Török balsamom széllyel kedves illatokat
hány;

Zöldül a' rét, a' tavaszi gabonák lengedeznek,
Mellyeken a' mézzel folyó patakok tserge-
deznek,

A' füstékek, 's fűszerzámok szagaikkal újjúlnak
A' virágos ligeteknek gyümöltsi le nem húl-
nak.

Nints Hóld tölte, sem Nap fogyta, vagy változás
azokba

Az ég kárpittyán le függő fényes tsillagza-
tokba.

A' Bárány, a' kinek a' menny tulajdona 's világa
 E' bóldog városnak el nem enyészhető világa;
 Nints ott étzaka, vagy idő, hanem szüntelen tsak
 nap,
 Mert a' Szentek együl egyig, úgy fénylenek
 mint a' nap,
 Borostyán koszorút nyervén gyözödelmi bérekben
 Az örömet költsönözik egymással örömök-
 ben.
 És szabadon emlegetik, mint már el múlt dolgo-
 kat
 A' meg gyözött ellenséggel, a' végbe vitt Har-
 tzokat.
 Nints bünök, 's azzal a' testnek küszködő vesze-
 delme
 A' test nálok lelkesedett, 's egyet értő az elme.
 'S minthogy a' fő békességen, azon a' drága kin-
 tsen,
 Boldogságokat fundálják, botránkozások nin-
 tsen,
 Ohajtja, a' változások alá nem lévén vetve
 Eredetek, a' mostani igazat szemlélgetve.
 Újjabb meg újjabb énekekkel magokat mulatgatják,
 'S öröm mondó nótákkal a' fület tsiklándo-
 zatják;
 Méltó ditséretet adnak, ki által gyöztek, annak,
 Boldogok, kik e' mennyei Királlyal szembe
 vannak
 És a' kik onnét fellyülről szemlélgethetik magok
 Mint fordúlnak a' Nap, a' Hóld, és a' bujdosó
 csillagok.
 Oh Kristus a' gyözödelemnek egyetlen Ura, melybe
 Tellyes nyereség van, vigy e' privilegisált
 helybe
 Részeltess, ha véget érek, pályám ki futásába
 Jó-vóltodból e' bóldogok Polgár-Társasá-
 gába,
 Ugy de hát már, ha így van is, emberi módon
 szólván

És magamat, mint még hátra maradottat gondolván

Nem nehezé, tsak addig is, míg oda lehet jutni
 Viszontagság alá vetett élt em pályáját futni,

Egy olly vezér nélkül, kibetökélletes vólt székem
 És bús óráim között vigasztalom lett nékem?

Te azért mennyei Felség! ki öröktül fogva álsz,
 És hozzád hasonlót senkit magad kívül nem
 találsz

Parantsolj, ha úgy akarod, és azonnal halmozva
 Minden Leopoldba vallott károm helyre lesz
 hozva,

Ha az alma a' fájától nem szokott esni megszűze
 Van még, a' ki ditsőségét Leopoldnak ter-
 jelűze

Van, mert a' mint én a' József Hertzeg felől itélek
 Benne talám, e' dologba tsak egy nevet tse-
 rélek

Ő a' Bátyanyomdokait minthogy hiven szerette
 Eddig is egész például mindenekbe követte;
 Mostan pedig ha helyette, mint Hely-Tartó áll elől
 Tellyes reménységem lehet, egy fő bódogság
 felől,

'S hogy nem tsupa ketsegtető képzelődések ezek
 Imé némely jó jeleket előre ki nevezek,
 Mellyek mind ezekről a' bé tellyesedés napjáig
 Meg győzhetnek akárkit az ellent nem mond-
 hatásig.

Szeretett engem az Isten, mi dolog hát, hogy már a'
 Leopoldba juttat tsák nem végső óráimra,
 mára?

Kétség kívül ő is, noha nintsen előtte határ,
 Mint Ura a' Természetnek a' Természet útján
 jár.

Természet rendi szerint a' tapasztalás kiáltja,
 Hogy az unalmas telet, a' kies tavasz fel-
 váltja

Ha a' menykövekkel tellyes dörgő felhők elmúlnak
 A' levegő-égnek minden részei meg újjúlnak

Az újjonnan fel tettett nap ki tisztult ábrázattya
Sugárait, mint meg annyi nyájassággal mu-
tattya,

'S ha visszfa néz az el múltra, sokkal érzeke,
nyebben

Érzi az emberi sziv is gyönyörűségét ebben.

Igy bánt az Isten Leopold halálában én vélem
Homályba hozta napomat; hanem a' mint én
vélem

Tsak azért, hogy Leopoldba az Úrnak szent-
tettése

Tellyesedvén annál szebbnek láttassék fel-
tettése

Ama Jósef nagy napjának, melly annak idejével
Világít a' Magyar égen mérseklett erejével;

Oh Isteni gondviselés, már elég jelensége
Jósef, hogy még szerentsémnek Leopoldba
nints vége;

Már ez nem tsupán jel, hanem merő azon valóság
Hogy itt nem ki telhetik, de ki telik minden
jóság.

Második jel, az hogy, Jósef ifjúi idejére
Alkalmatos mindennémű virtus meg szerzé-
sére.

Immár kedves Leopoldom, ha nyelvemre vehetlek,
Mert könnyebb a' lelkemnek, hogy még egy-
szer emlithetlek,

Valamig tsak egy tsöpnyi vér ereimbe meg akad,
Es egy por szem a' másikon, a' föld felett meg
marad,

A' mint fel vagynak jegyezve szivembe méltó
jussal

Érdemeid soha kopást nem szenvedhető tus-
sal,

Mind addig fent marad, noha személyed nem ta-
lálom

Örök életet érdemlett emlékezeted nálom

Fent marad annyival inkább , hogy Jósefből , ki
véled

Egy testvér vólt, egy véredből származott
Phœnix éled

A' ki a' virtusra nézve követni sajátjának
Tartja , ditső nyomait egy példát nyújtott
Bátyjának.

Irtta Győrben Némethy József.

A' több ezen szomorú tárgyról iratott, és
Rosnyóról 's Egerből hozzám küldetett magyar és
deák verseket, ha élek, mához egy hétre fogom Erd.
Olvasóimmal közleni.

